

**ច្បាប់
ស្តីពី**

**ការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់
និងការចាត់ចែងលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ**

- រៀបចំក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ និងការចាត់ចែងលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ
- សម្របសម្រួល ជំរុញ និងណែនាំដល់អាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ រៀបចំបញ្ជីសារពើភណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ
- ផ្សព្វផ្សាយ ណែនាំ និងជំរុញការអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ និងការចាត់ចែងលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋដល់អាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ
- ពិនិត្យនិងផ្តល់យោបល់លើការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ និងការចាត់ចែងលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ជូននាយករដ្ឋមន្ត្រី ពិនិត្យនិងសម្រេច
- ត្រួតពិនិត្យ ធ្វើសវនកម្ម និង/ឬអធិការកិច្ចលើការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ និងការចាត់ចែងលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ របស់អាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ
- រៀបចំរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំស្តីពីស្ថានភាពនៃការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ និងការចាត់ចែងលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ជូននាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដឹកនាំដោះស្រាយបញ្ហាពាក់ព័ន្ធការរំលោភបំពានលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដោយរាយការណ៍ជូននាយករដ្ឋមន្ត្រី។

ផ្នែកទី២

អាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ

មាត្រា១៦ .-

ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងនីតិបុគ្គលសាធារណៈ ដទៃទៀត ជាអាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដែលមានភារកិច្ចដូចខាងក្រោម៖

- គ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ តាមបទប្បញ្ញត្តិគតិយុត្តជាធរមាន ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព គណនេយ្យភាព និងការទទួលខុសត្រូវ នៅចំពោះមុខអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និងរាជរដ្ឋាភិបាល
- រៀបចំចុះបញ្ជីសារពើភណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដែលស្ថិតក្រោមការកាន់កាប់របស់ខ្លួនឱ្យបានត្រឹមត្រូវស្របតាមប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន
- រៀបចំបញ្ជីសារពើភណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដែលស្ថិតក្រោមការកាន់កាប់របស់ខ្លួន ដើម្បីដាក់ជូនអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋឱ្យបានត្រឹមត្រូវស្របតាមប្បញ្ញត្តិគតិយុត្តជាធរមាន
- រៀបចំរបាយការណ៍វឌ្ឍនភាពនិងបញ្ហាប្រឈមនៃការគ្រប់គ្រងនិងការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ជូនអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ពិនិត្យនិងដោះស្រាយ
- ចាត់ចែងធ្វើសវនកម្មផ្ទៃក្នុងតាមការដាក់ស្តែងលើការគ្រប់គ្រងនិងការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ តាមការស្នើសុំពីអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ
- លើកសំណើសុំចាត់ចែងនិងជម្រះបញ្ជីទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋជូនអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ឬរាជរដ្ឋាភិបាល
- ពិនិត្យនិងដោះស្រាយបញ្ហាពាក់ព័ន្ធការរំលោភបំពានលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដែលស្ថិតក្រោមការកាន់កាប់។

ជំពូកទី៤

ការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ

ផ្នែកទី១

ការរៀបចំបញ្ជីសារពើភណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ

មាត្រា១៧ .-

ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវចុះបញ្ជីនៅក្នុងបញ្ជីសារពើភណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ តាមវិធាននិងនីតិវិធី ដែលកំណត់ដោយ

(Handwritten mark)

មាត្រា ២៣ .-

អាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដែលបានទទួលសិទ្ធិកាន់កាប់និងប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវមានកាតព្វកិច្ច ថែរក្សាការពារ អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរប្រកបដោយចីរភាព។

អាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវរៀបចំផែនការថវិកាសម្រាប់ការថែរក្សា ការពារ កែលម្អ និងជួសជុលទ្រព្យ សម្បត្តិរដ្ឋ ដែលស្ថិតនៅក្រោមការកាន់កាប់និងប្រើប្រាស់របស់ខ្លួន ដោយបញ្ចូលទៅក្នុងគម្រោងចំណាយនៃផែនការ ថវិកាប្រចាំឆ្នាំ។

**ផ្នែកទី៣
ការផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់និងប្រើប្រាស់**

មាត្រា ២៤ .-

ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ អាចផ្ទេរជូនអាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដើម្បីកាន់កាប់និងប្រើប្រាស់ជាប្រយោជន៍នៃ ការបំពេញមុខងាររបស់ខ្លួន ឬប្រយោជន៍សាធារណៈ ឬបំពេញតម្រូវការសេវាសាធារណៈ។

ការផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់និងប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋជាអចលនទ្រព្យ ទៅឱ្យអាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវធ្វើឡើងដោយអនុក្រឹត្យ តាមសំណើរបស់អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។

ការផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់និងប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋជាអចលនទ្រព្យ ទៅឱ្យអាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវ សម្រេចដោយអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។

មាត្រា ២៥ .-

អាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ អាចប្រើប្រាស់និងទទួលយកចំណូលពីទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដែលត្រូវបានផ្ទេរ។ ការលក់ ការផ្ទេរ ការជួល និងការផ្ទេរសិទ្ធិប្រើប្រាស់បន្ត ត្រូវអនុលោមតាមច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន។

ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដែលត្រូវបានផ្ទេរទៅឱ្យអាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវផ្ទេរមកជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ វិញ តាមរយៈអនុក្រឹត្យ ឬការសម្រេចរបស់អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ នៅពេលដែលកម្មវត្ថុនៃការផ្ទេរទ្រព្យ សម្បត្តិនោះ ត្រូវបានបំពេញឬលែងជាតម្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ជាប្រយោជន៍នៃការបំពេញភារកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរ កាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។

មាត្រា ២៦ .-

ទ្រព្យសម្បត្តិដែលទទួលបានតាមរយៈហិរញ្ញប្បទានសហប្រតិបត្តិការពីដៃគូអភិវឌ្ឍ ហិរញ្ញប្បទានថវិកាជាតិ និងហិរញ្ញប្បទានពីគម្រោងវិនិយោគភាពជាដៃគូរវាងរដ្ឋនិងវិស័យឯកជន ដែលប្រើប្រាស់សម្រាប់ដំណើរការគម្រោង ឬកម្មវិធីណាមួយ ត្រូវផ្ទេរមកជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋនៅពេលដែលគម្រោងឬកម្មវិធីទាំងនោះត្រូវបានបញ្ចប់ជាស្ថាពរ។

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការផ្ទេរមកជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

**ផ្នែកទី៤
អនុប្បយោគនិងអធិប្បយោគ**

មាត្រា ២៧ .-

អនុប្បយោគ ជាការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឡើងវិញនូវទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ មកជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជន របស់រដ្ឋ ចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋដែល៖

- នៅទំនេរ លែងជាតម្រូវការនៃផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ឬការផ្តល់សេវាសាធារណៈ
  - បាត់បង់លក្ខណសម្បត្តិក្នុងការបម្រើប្រយោជន៍សាធារណៈ
  - ប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ដោយសាធារណជន។
- អនុប្បយោគនៃការធ្វើអនុប្បយោគ ត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់។

001

- បញ្ជាំ ឬប្រាតិភោគ ឬការដាក់ហ៊ីប៉ូតែក
- ការជួលបន្ត
- កម្មវត្ថុនៃសន្តតិកម្ម
- ការចាត់ចែងផ្សេងៗទៀត ដោយយកថ្លៃ ឬដោយឥតគិតថ្លៃ។

ការអនុវត្តសិទ្ធិខាងលើ ត្រូវមានការយល់ព្រមពីអាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋនិងអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។

មាត្រា ៤១ .-

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការជួលទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋនិងទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

ផ្នែកទី២

ការលក់ឬការដូរទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ

មាត្រា ៤២ .-

ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ អាចជាកម្មវត្ថុនៃការលក់ឬការដូរ ក្នុងករណីដែលទ្រព្យនោះស្ថិតនៅក្នុងភាពទំនេរ ពុំមានការប្រើប្រាស់ឬបាត់បង់ប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់ដោយមានកាតព្វកិច្ច ថែរក្សា ការពារ និងអភិវឌ្ឍទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋស្របតាមច្បាប់នេះ និងច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងទៀតជាធរមាន។

មាត្រា ៤៣ .-

ការលក់ឬការដូរទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ជាចលនវត្ថុ ត្រូវសម្រេចដោយអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ លើកលែងតែចំពោះចលនវត្ថុដែលមានតម្លៃខ្ពស់ ត្រូវសម្រេចដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រី។
ការលក់ឬការដូរទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ជាអចលនវត្ថុ ត្រូវសម្រេចដោយនាយករដ្ឋមន្ត្រី។

មាត្រា ៤៤ .-

ការលក់ឬការដូរទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ត្រូវធ្វើឡើងតាមសំណើរបស់អាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ជូនអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដើម្បីពិនិត្យនិងសម្រេច ឬលើកយោបល់សុំការសម្រេចពីនាយករដ្ឋមន្ត្រី។
អាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវបង្កើតគណៈកម្មការវាយតម្លៃទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដើម្បីពិនិត្យនិងវាយតម្លៃទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដែលមានសមាសភាពពីអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋនិងតំណាងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ។

មាត្រា ៤៥ .-

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការលក់ឬការដូរទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

ផ្នែកទី៣

ការទិញ ការលក់ ការដូរ ឬការជួលទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋនៅក្រៅប្រទេស

មាត្រា ៤៦ .-

ការទិញ ការលក់ ការដូរ ឬការជួលទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋនៅក្រៅប្រទេស ដែលស្ថិតក្រោមការកាន់កាប់និងប្រើប្រាស់របស់ស្ថានតំណាងនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានៅបរទេស ត្រូវអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះលើកលែងតែមានកិច្ចព្រមព្រៀង សន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិ ឬអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ ឬបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់នៃប្រទេស ដែលទ្រព្យសម្បត្តិនោះតាំងនៅ។

មាត្រា ៤៧ .-

ការទិញ ការលក់ ការដូរ ឬការជួលទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋនៅក្រៅប្រទេស អាចប្រគល់សិទ្ធិជូនរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ក្នុងការសម្រេចលើកលែងតែការលក់ ការដូរ ឬការជួលទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋនៅក្រៅប្រទេស តាមសំណើរបស់អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យ

ក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ អាចធ្វើការជម្រះចេញពីបញ្ជីសារពើភណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋជា
ចលនទ្រព្យ បន្ទាប់ពីមានការយល់ព្រមពីអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។

រាជរដ្ឋាភិបាល អាចបង្កើតគណៈកម្មការចំពោះកិច្ចដែលដឹកនាំដោយក្រសួងការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការ
អន្តរជាតិ ដោយមានការចូលរួមពីតំណាងអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដើម្បីពិនិត្យនិងសម្រេច ឬស្នើសុំការ
សម្រេចពីនាយករដ្ឋមន្ត្រី ចំពោះការទិញ ការលក់ ការដូរទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋជាអចលនវត្ថុនៅក្រៅប្រទេស។

មាត្រា ៤៨ ..

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការទិញ ការលក់ ការដូរ ឬការជួលទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋនៅក្រៅប្រទេស ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

**ផ្នែកទី៤
បដិទាន**

មាត្រា ៤៩ ..

ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ដែលត្រូវបានបដិទាន ដោយហេតុផលស្របច្បាប់ឬដោយការកាន់កាប់ខុសច្បាប់ពី
បុគ្គលឯកជន ត្រូវឆ្លងកាត់ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ទ្រព្យសម្បត្តិនិងចុះបញ្ជីទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋជាមុនសិន មុននឹងដាក់ជាកម្មវត្ថុ
នៃការលក់ ការជួល ប្រទានកម្ម ការផ្តល់សិទ្ធិផលបូកោគ ការផ្តល់សម្បទានដីសង្គមកិច្ច ការផ្តល់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច
ឬការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ក្នុងទម្រង់ផ្សេងៗទៀត ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះនិងបទប្បញ្ញត្តិគតិយុត្ត
ជាធរមាន។

មាត្រា ៥០ ..

ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ ដែលត្រូវបានបដិទានដោយហេតុផលស្របច្បាប់ឬដោយការកាន់កាប់ខុសច្បាប់
ពីបុគ្គលឯកជន មិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃការលក់ ការដូរ ការជួលរយៈពេលវែង ការផ្តល់សម្បទានដី ឬការផ្តល់កម្មសិទ្ធិ។

ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ ដែលត្រូវបានបដិទាន អាចជាកម្មវត្ថុនៃការផ្តល់ដែលមានរយៈពេលមិនលើស
ពី១៥(ដប់ប្រាំ)ឆ្នាំ ឬការផ្តល់សិទ្ធិផលបូកោគ ឬការធ្វើអនុប្បយោគ។

មាត្រា ៥១ ..

វិធាននិងនីតិវិធីនៃបដិទាន ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

**ផ្នែកទី៥
សម្បទានដីរដ្ឋ**

មាត្រា ៥២ ..

ដីរដ្ឋ អាចជាកម្មវត្ថុនៃការផ្តល់សម្បទានដី ដែលរួមមានសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចនិងសម្បទានដីសង្គមកិច្ច។
សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ជាយន្តការសម្រាប់ផ្តល់ដីឯកជនរបស់រដ្ឋ តាមរយៈកិច្ចសន្យាមួយជាក់លាក់ទៅឱ្យ
សម្បទានិកដើម្បីប្រើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើអាជីវកម្មកសិកម្មនិងកសិឧស្សាហកម្ម។
សម្បទានដីសង្គមកិច្ច ជាយន្តការផ្ទេរដីឯកជនរបស់រដ្ឋតាមផ្លូវច្បាប់ ក្នុងគោលបំណងសង្គមកិច្ចដល់ជនក្រីក្រ
ដែលខ្វះខាតដីសម្រាប់សង់លំនៅឋាននិង/ឬធ្វើកសិកម្មជាលក្ខណៈគ្រួសារ។

មាត្រា ៥៣ ..

សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច មិនត្រូវមានរយៈពេលលើសពី៥០(ហាសិប)ឆ្នាំឡើយ។
សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច មានទំហំច្រើនបំផុតមិនលើសពី១០ ០០០(ដប់ពាន់)ហិកតា។ បុគ្គលម្នាក់ អាចទទួលបាន
សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចច្រើនកន្លែង ប៉ុន្តែទំហំផ្ទៃដីសម្បទានសរុបមិនត្រូវលើសពី១០ ០០០(ដប់ពាន់)ហិកតាឡើយ។
ការផ្តល់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចច្រើនកន្លែង ឱ្យបុគ្គលតែម្នាក់ឬឱ្យនីតិបុគ្គលច្រើនប៉ុន្តែគ្រប់គ្រង
ដីសម្បទានសរុបនីតិបុគ្គលដដែលៗ ដែលមានទំហំសរុបធំជាងទំហំដែលបានកំណត់នៅកថាខណ្ឌខាងលើនេះ។

(Handwritten mark)

មាត្រា ៥៨ .-

ការផ្តល់សម្បទានគ្រប់គ្រងសេវាសាធារណៈ មិនត្រូវមានរយៈពេលលើសពី១៥ឆ្នាំឡើយ។
វិធាននិងនីតិវិធីនៃការផ្តល់ ការគ្រប់គ្រង និងការត្រួតពិនិត្យសម្បទានគ្រប់គ្រងសេវាសាធារណៈ ត្រូវកំណត់
ដោយអនុក្រឹត្យ។

**ផ្នែកទី៧
ការធ្វើប្រទានកម្មទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ**

មាត្រា ៥៩ .-

ប្រទានកម្មទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ធ្វើឡើងតាមរយៈការសម្តែងចន្លោះរបស់រដ្ឋប្រគល់ជូនបុគ្គលឯកជននូវទ្រព្យសម្បត្តិ
ឯកជនរបស់រដ្ឋទាំងចលនវត្ថុនិង/ឬអចលនវត្ថុ ដោយមិនយកថ្លៃក្នុងហេតុផលសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម។

មាត្រា ៦០ .-

ការធ្វើប្រទានកម្មទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ជាចលនវត្ថុ ត្រូវអនុវត្តតាមវិធាននិងនីតិវិធី ដែលនឹងត្រូវកំណត់
ដោយអនុក្រឹត្យ។

ការធ្វើប្រទានកម្មទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ជាអចលនវត្ថុ ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈសម្បទានដ៏សង្គមកិច្ច ដូចចែង
ក្នុងផ្នែកទី៥នៃជំពូកទី៦នៃច្បាប់នេះ។

**ផ្នែកទី៨
ការជម្រះចេញពីបញ្ជីសារពើភណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ**

មាត្រា ៦១ .-

ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ជាចលនវត្ថុនិងអចលនវត្ថុ អាចជាកម្មវត្ថុនៃការជម្រះចេញពីបញ្ជីសារពើភណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ
ក្នុងករណីទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋស្ថិតក្នុងស្ថានភាពណាមួយ ដូចខាងក្រោម៖

- ត្រូវបានចាត់ចែង ជាអាទិ៍ លក់ ដូរ ប្រទានកម្ម ឬ
- បាត់បង់ ខូចខាតធ្ងន់ធ្ងរ ចាស់ទុរុទ្ទទ្រោមប្រើប្រាស់លែងកើត ឬ
- បាត់បង់ ខូចខាតធ្ងន់ធ្ងរ ដោយមូលហេតុប្រធានស័ក្តិ។

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការជម្រះចេញពីបញ្ជីសារពើភណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

**ផ្នែកទី៩
ចំណូលពីការគ្រប់គ្រងនិងការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ**

មាត្រា ៦២ .-

ចំណូលពីការគ្រប់គ្រងនិងការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវបង់ចូលគណនីទោលរបស់ធនាគារជាតិប្រជាជន
របស់ធនាគាររដ្ឋ ដោយមិនអាចដកចំណូលនេះមួយផ្នែកណា យកទៅកាត់កងដោយគ្រង់ជាមួយចំណាយ ឬរក្សាទុក
បានឡើយ។

វិធាននិងនីតិវិធីនៃការបង់ចំណូលពីការគ្រប់គ្រងនិងការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

មាត្រា ៦៣ .-

ចំណូលពីការគ្រប់គ្រងនិងការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ អាចត្រូវបានបែងចែកជាប្រយោជន៍ដល់ថ្នាក់ក្រោមជាតិ
តាមការកំណត់របស់ច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តជាធរមាន។

(Handwritten mark)

មាត្រា ៦៨ .-

ក្នុងគោលដៅសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ និងជាប្រយោជន៍ដល់សាធារណជន ជាពិសេសសុវត្ថិភាពរបស់អ្នកថ្មើរជើង អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ត្រូវដាក់សេវាការសេវាសាធារណៈលើផ្លូវថ្នល់ទាំងអស់រួមទាំងផ្លូវថ្នល់របស់ឯកជន។
អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច អាចធ្វើការកំណត់ទំហំផ្លូវសម្រាប់អ្នកថ្មើរជើងទៅតាមតម្រូវការនិងទីតាំងជាក់ស្តែង។

ជំពូកទី៨
កិច្ចការពារទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋនិងការលើកទឹកចិត្ត
ផ្នែកទី១
កាតព្វកិច្ចការពារទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ

មាត្រា ៦៩ .-

ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្រប់រូប មានសិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចថែរក្សានិងការពារទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។
ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរគ្រប់រូប មានសិទ្ធិប្តឹងឬរាយការណ៍ទៅក្រសួង ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីចាត់វិធានការតាមផ្លូវច្បាប់ឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ចំពោះសកម្មភាពរំលោភកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋដោយខុសច្បាប់និងអំពើដែលបង្កអន្តរាយដល់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។

មាត្រា ៧០ .-

បុគ្គលដែលបានរំលោភកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ជាអចលនទ្រព្យដោយខុសច្បាប់ ត្រូវបង្ខំឱ្យចាកចេញជាបន្ទាន់ដោយគ្មានសិទ្ធិទាមទារសំណងឬការចំណាយលើការងារកែលម្អដែលខ្លួនបានធ្វើលើទ្រព្យសម្បត្តិនោះឡើយ។

មាត្រា ៧១ .-

ត្រូវចាត់ទុកជាការរំលោភកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ជាអចលនទ្រព្យដោយខុសច្បាប់ ចំពោះអំពើជាអាទិ៍៖

- រាល់ការចូលកាន់កាប់អចលនទ្រព្យរបស់រដ្ឋ ជាភោគៈក្រោយច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ២០០១ ចូលជាធរមាន
- រាល់ការកាន់កាប់ជាភោគៈនៅលើអចលនទ្រព្យរបស់រដ្ឋដែលត្រូវបានកំណត់រួចហើយ ជាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ ទោះជាមុន ឬក្រោយច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ២០០១ ចូលជាធរមាន
- រាល់ការបន្តកាន់កាប់អចលនទ្រព្យរបស់រដ្ឋក្រោយពេលលិខិតអនុញ្ញាតឬកិច្ចសន្យា ឱ្យប្រើប្រាស់ដីអស់សុពលភាពហើយអ្នកកាន់កាប់មិនបានសុំបន្តសុពលភាពត្រឹមត្រូវតាមនីតិវិធីជាធរមាន
- រាល់ការកាន់កាប់អចលនទ្រព្យរបស់រដ្ឋលើសទំហំឬខុសទីតាំងដែលកំណត់ក្នុងលិខិតអនុញ្ញាតឬកិច្ចសន្យា ឱ្យប្រើប្រាស់
- រាល់ការផ្ទេរសិទ្ធិប្រើប្រាស់អចលនទ្រព្យរបស់រដ្ឋដោយបំពានលក្ខខណ្ឌក្នុងលិខិតអនុញ្ញាតឬកិច្ចសន្យា
- រាល់ការបំប្លែងការកាន់កាប់អចលនទ្រព្យរបស់រដ្ឋទៅជាកម្មសិទ្ធិឯកជនដោយខុសច្បាប់ មានជាអាទិ៍ ការបន្តធ្វើបណ្តុកម្មសិទ្ធិលើដីសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ឬលើដីដែលទទួលបានត្រឹមការអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ ឬធ្វើអាជីវកម្មឬការបំប្លែងដីដែលត្រូវបានកំណត់ជាដីសាធារណៈរបស់រដ្ឋ។

អាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ មានកាតព្វកិច្ចទាមទារយកអចលនទ្រព្យរបស់រដ្ឋមកវិញ ដោយឥតលក្ខខណ្ឌស្របតាមនីតិវិធី និងបទប្បញ្ញត្តិគតិយុត្តជាធរមាន។

មាត្រា ៧២ .-

ត្រូវចាត់ទុកជាការរំលោភបំពាន ការកាន់កាប់ ឬការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋជាអចលនទ្រព្យដោយខុសច្បាប់

(Handwritten mark)

- រាល់ការបន្តការកាន់កាប់ឬការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ជាចលនទ្រព្យ ក្រោយពេលលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត អនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់អស់សុពលភាព ហើយពុំមានការអនុញ្ញាតឱ្យបន្តសុពលភាពត្រឹមត្រូវតាមនីតិវិធី ជាធរមាន
- រាល់ការផ្ទេរការកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ជាចលនទ្រព្យទៅជាកម្មសិទ្ធិឯកជនដោយខុសច្បាប់ ឬដោយ បំពានលក្ខខណ្ឌក្នុងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តអនុញ្ញាត។

មាត្រា ៧៣ .-

អាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដែលកាន់កាប់និងប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ មានកាតព្វកិច្ចថែរក្សានិងការពារ ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដោយត្រូវចាត់វិធានការគ្រប់រូបភាព ដើម្បីទប់ស្កាត់ឬបង្ក្រាបសកម្មភាពរកងប្រវ័ញ្ច ក្លែងបន្លំ រំលោភ កាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋដោយខុសច្បាប់ ឬអំពើដែលបង្កអន្តរាយដល់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។

មាត្រា ៧៤ .-

ធនធានរ៉ែដែលស្ថិតនៅលើដីនិងក្រោមដីដែលគ្រប់គ្រងនិងកាន់កាប់ស្របច្បាប់ដោយបុគ្គលឯកជន ឬជាកម្មសិទ្ធិករ ត្រូវចាត់ទុកជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ។

រដ្ឋអាចទាញយកធនធានរ៉ែទាំងអស់ដែលស្ថិតនៅលើដីនិងនៅក្រោមដី ដែលគ្រប់គ្រងនិងកាន់កាប់ស្របច្បាប់ ដោយបុគ្គលឯកជនឬជាកម្មសិទ្ធិករ ដោយត្រូវដោះស្រាយជាមួយបុគ្គលឯកជនឬកម្មសិទ្ធិករ អនុលោមតាម បទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ពាក់ព័ន្ធអស្សាមិករណ៍ច្បាប់ពាក់ព័ន្ធការគ្រប់គ្រងនិងការធ្វើអាជីវកម្មធនធានរ៉ែ។

មាត្រា ៧៥ .-

សម្បត្តិបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ជាអាទិ៍ បដិមា ចម្លាក់ក្រឡោត បុរាណវត្ថុ ជាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ ដែលបុគ្គលគ្រប់រូបរួមទាំងកម្មសិទ្ធិករនៃដី មិនអាចអះអាងនូវកម្មសិទ្ធិលើសម្បត្តិបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ដែលរកឃើញ នៅក្នុងដីរបស់ខ្លួនឡើយ។ បុគ្គលគ្រប់រូប រួមទាំងកម្មសិទ្ធិករនៃដី ដែលបានរកឃើញវត្ថុទាំងនេះ មានកាតព្វកិច្ច ការពារ និងប្រគល់ឱ្យក្រសួងវប្បធម៌និងវិចិត្រសិល្បៈ ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច។

ការគ្រប់គ្រងសម្បត្តិបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ត្រូវកំណត់ដោយច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដោយឡែក។

ផ្នែកទី ២

កាតព្វកិច្ចការពារផលប្រយោជន៍រដ្ឋនៃវិស័យស្ថាប័នតុលាការ

មាត្រា ៧៦ .-

អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និង/ឬអាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវតាំងខ្លួនជាភាគីបណ្តឹងដើម្បី ការពារប្រយោជន៍សាធារណៈ សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ដោយមានកិច្ចសហការពីបុគ្គលពាក់ព័ន្ធចំពោះបណ្តឹង ដែលស្ថិត ក្រោមស្ថាប័នតុលាការទាំងអស់ដែលមានកម្មវត្ថុពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ និងការចាត់ចែងលើទ្រព្យ សម្បត្តិរដ្ឋ។

ផ្នែកទី ៣

ការលើកទឹកចិត្តចូលវិស័យទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ

មាត្រា ៧៧ .-

បុគ្គលគ្រប់រូប ដែលបានរកឃើញទ្រព្យសម្បត្តិជាសម្បត្តិបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ឬទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងទៀត ដែលមាន តម្លៃជាប្រវត្តិសាស្ត្រ ត្រូវទទួលរងនូវលើកទឹកចិត្ត ដោយផ្អែកតាមការព្រមព្រៀងឬតាមការវាយតម្លៃរបស់អ្នកជំនាញ។ គ្រាន់និងនីតិវិធីនៃការផ្តល់រង្វាន់លើកទឹកចិត្ត ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ៧៨ .-

អាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋឬអ្នករាជការសាធារណៈ អាចទទួលបានការលើកទឹកចិត្តជាប្រាក់រង្វាន់ ឬជាបណ្ណសរសើរ ឬគ្រឿងឥស្សរិយយស ឬការដំឡើងឋានន្តរសក្តិ ឬមុខតំណែង ក្នុងករណីដែលបានខិតខំថែរក្សាការពារ អភិវឌ្ឍទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ឬកៀរគរចំណូលពីការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនិងវឌ្ឍនភាព។ វិធាននិងនីតិវិធីនៃការត្រួតពិនិត្យ ការវាយតម្លៃ និងការផ្តល់រង្វាន់លើកទឹកចិត្ត ត្រូវកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ។

ជំពូកទី៩

អធិការកិច្ចនិងសវនកម្ម

មាត្រា ៧៩ .-

អង្គភាពទទួលបន្ទុកអធិការកិច្ចនិងសវនកម្មនៃក្រសួង ស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ ត្រូវចាត់វិធានការដើម្បីតាមដាន ត្រួតពិនិត្យ ធ្វើសវនកម្មនិង/ឬអធិការកិច្ចលើការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ និងការចាត់ចែងលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ព្រមទាំងការគ្រប់គ្រងការប្រមូលចំណូលពីការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធជាធរមាន។

ជំពូកទី១០

ទោសប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៨០ .-

អ្នករាជការសាធារណៈ ឬពលរដ្ឋទទួលអាណត្តិសាធារណៈដោយការបោះឆ្នោតដែលទទួលបានការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ បន្ទាប់ពីទទួលបានដំណឹងអំពីការរំលោភលើកម្មសិទ្ធិនិងសិទ្ធិស្របច្បាប់របស់រដ្ឋលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋដែលព្រងើយកន្តើយដោយមិនចាត់វិធានការតាមផ្លូវច្បាប់ឱ្យទាន់ពេលវេលា ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី១(មួយ)ឆ្នាំដល់៣(បី)ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់១ ០០០ ០០០(មួយលាន)រៀល ដល់១០ ០០០ ០០០(ដប់លាន)រៀល។

មាត្រា ៨១ .-

រាល់អំពើរំលោភកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ជាអចលនទ្រព្យដោយខុសច្បាប់ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៧១ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី២(ពីរ)ឆ្នាំ ដល់៥(ប្រាំ)ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ពី៤ ០០០ ០០០ (បួនលាន)រៀល ដល់១០ ០០០ ០០០ (ដប់លាន)រៀល។

មាត្រា ៨២ .-

រាល់ការរំលោភបំពាន ការកាន់កាប់ ឬការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋជាចលនទ្រព្យ ដោយខុសច្បាប់ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៧២ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី៦(ប្រាំមួយ)ខែ ដល់៣(បី)ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ពី១ ០០០ ០០០(មួយលាន)រៀល ដល់ ៦ ០០០ ០០០(ប្រាំមួយលាន)រៀល។

មាត្រា ៨៣ .-

រាល់ការរំលោភបំពាន ការកាន់កាប់ ឬការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋជាចលនទ្រព្យដោយខុសច្បាប់ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៧២ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី២(ពីរ)ឆ្នាំ ដល់៥(ប្រាំ)ឆ្នាំ និងពិន័យជាប្រាក់ពី៤ ០០០ ០០០(បួនលាន)រៀល ដល់១០ ០០០ ០០០(ដប់លាន)រៀល។

(Handwritten mark)

មុខងាររបស់ខ្លួនដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ និងក្នុងច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិដទៃទៀតនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលត្រូវស្ថិតនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចផ្តាច់មុខតែមួយគត់របស់អង្គការប្រឆាំងអំពើពុករលួយក្នុងការស៊ើបអង្កេត និងកសាងសំណុំរឿងពុករលួយទៅតុលាការ។

មាត្រា ៨៨ .-

បទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌផ្សេងទៀតក្នុងច្បាប់នេះ ត្រូវផ្ដន្ទាទោសដោយយោងតាមច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌជាធរមាននៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ជំពូកទី ១១

អន្តរប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៨៩ .-

ច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តដែលពាក់ព័ន្ធការគ្រប់គ្រង ការប្រើប្រាស់ និងការចាត់ចែងលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋដែលបានអនុវត្តកន្លងមកត្រូវនៅមានអានុភាពអនុវត្ត រហូតដល់មានច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តថ្មីមកជំនួសស្របតាមស្មារតីនៃច្បាប់នេះ។

ជំពូកទី ១២

អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ៩០ .-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍។

ថ្ងៃ ០៣ ខែ ០៣ ឆ្នាំ ២០២០ ទោស័ក ព.ស.២៥៦៤
ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង ថ្ងៃទី ១៤ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២០

០៣៧.២០១១.២៤១

ន សីហមុនី

នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្ដីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខា
នាយករដ្ឋមន្ត្រី

[Signature]

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

បានយកសេចក្ដីគោរពជម្រាបជូន

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

បានចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

អគ្គបណ្ឌិតសភាចារ្យ អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន

កិត្តិនីតិកោសលបណ្ឌិត **ប៊ិន ឈិន**

សន្ទានុក្រម

ក

ការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ សំដៅដល់ការរៀបចំទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋក្នុងកិច្ចណាមួយដើម្បីហេតុផលសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ដូចជា ការផ្តល់សម្បទានគ្រប់ប្រភេទរបស់រដ្ឋ ការជួល ការលក់ ការដូរ ការធ្វើប្រទានកម្ម បដិទាន និង/ឬការជម្រះចេញពីបញ្ជីសារពើភណ្ឌទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។

ការជួលអចិន្ត្រៃយ៍ សំដៅដល់ការជួលអចលនវត្ថុរយៈពេលវែងចាប់ពី១៥(ដប់ប្រាំ)ឆ្នាំឡើងទៅ។

ការលក់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ សំដៅដល់ការលក់ចលនទ្រព្យនិងអចលនទ្រព្យរបស់រដ្ឋ។

កិច្ចសន្យា សំដៅដល់កិរិយា ដែលបុគ្គលៗនាក់ ឬច្រើននាក់មានឆន្ទៈត្រូវគ្នា ព្រមបង្កើត កែប្រែ ឬរំលត់កាតព្វកិច្ច។

ខ

ចលនទ្រព្យរបស់រដ្ឋ សំដៅដល់គ្រឿងសង្ហារឹម មធ្យោបាយ ឧបករណ៍ និងសម្ភារៈប្រើប្រាស់របស់រដ្ឋ រួមទាំងផលរបស់រដ្ឋដែលកើតចេញពីធម្មជាតិនិងការបង្កើតរបស់រដ្ឋ។

គ

ដីព្រៃឈើ សំដៅដល់ដីក្រោមទម្រង់ជាដីសើម ដីលិចទឹក ឬដីស្ងួត ដែលគ្របដណ្តប់ដោយរុក្ខជាតិ ព្រមទាំងវាលស្មៅ ទោះបីដុះដោយធម្មជាតិ ដោយដាំ ឬដីដែលបានបំប្លែងពីគម្របព្រៃឈើ នៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិឬតំបន់ព្រៃឈើ។

ដីសាធារណៈរបស់រដ្ឋ សំដៅដល់ដីដែលដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាសាធារណៈតាមស្ថានភាពពាក់កណ្តាល ឬក្រោយពីបានរៀបចំរួច ឬដីដែលមានជាប់ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ឬជាដីដែលមានការរៀបចំពិសេសសម្រាប់ប្រយោជន៍សាធារណៈទូទៅ។

ដីឯកជនរបស់រដ្ឋ សំដៅដល់ដីទាំងអស់ដែលមិនមែនជាដីសាធារណៈរបស់រដ្ឋនិងមិនមែនជាដីដែលកាន់កាប់ជាភោគៈស្របច្បាប់ ឬមិនមែនជាកម្មសិទ្ធិដោយបុគ្គលឯកជន ឬដោយសមូហភាពស្របតាមច្បាប់កូមិបាលឆ្នាំ២០០១។

ឃ ង ច

ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ សំដៅដល់ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋនិងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈដទៃទៀត ព្រមទាំងទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋនិងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈដទៃទៀត។ ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋនិងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈដទៃទៀត អាចហៅនិងសរសេរក្នុងទម្រង់ខ្លីបានជាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ។ ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋនិងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈដទៃទៀត អាចហៅនិងសរសេរក្នុងទម្រង់ខ្លីបានជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ។

ទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋនិងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈដទៃទៀត សំដៅដល់ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយដែលដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ដល់សាធារណជន ឬជាតម្រូវការផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ឬជាតម្រូវការនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈ និងមានរបបគតិយុត្តការពារពិសេស ពោលគឺទ្រព្យសម្បត្តិនោះ មិនអាចលក់ ដូរ ឬប្រទានកម្ម និងមិនអាចកំណត់អាជ្ញាយុកាលបានឡើយ។

ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋនិងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈដទៃទៀត សំដៅដល់ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយណាដែលមិនបិតនៅក្នុងប្រភេទទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ និងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ ហើយទ្រព្យសម្បត្តិទាំងនោះអាចជាកម្មវត្ថុនៃការលក់ ការដូរ ការធ្វើប្រទានកម្ម ដែលត្រូវគោរពតាមបទប្បញ្ញត្តិនិងនីតិវិធីជាធរមាន។

ប្រវត្តិទាយាទ សំដៅដល់ទ្រព្យដែលគ្មានទាយាទស្នងមត៌ក។

(Handwritten mark)

សេវាសាធារណៈ សំដៅដល់រាល់សកម្មភាពទាំងឡាយ ដែលធ្វើឡើងដោយស្ថាប័នរដ្ឋ ឬភ្នាក់ងាររដ្ឋ ឬអាជ្ញាធរ គ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ទាំងអស់របស់រដ្ឋដែលបំពេញការងារតាមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន និងធ្វើឡើងដោយផ្នែកឯកជន និង សង្គមស៊ីវិលដែលទទួលបានសិទ្ធិនិងភារកិច្ចពីរដ្ឋ ដែលស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងត្រួតពិនិត្យរបស់រដ្ឋឬភ្នាក់ងាររដ្ឋ ក្នុងគោលដៅបម្រើផលប្រយោជន៍សាធារណៈ។

សម្បទានសេវាសាធារណៈ សំដៅដល់ការប្រគល់សិទ្ធិរបស់រដ្ឋទៅឱ្យបុគ្គលឯកជនក្នុងការផ្គត់ផ្គង់សេវា សាធារណៈដោយផ្ទាល់ឬដោយប្រយោលដើម្បីជាប្រយោជន៍សាធារណៈ តាមរយៈការសាងសង់គម្រោង ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនានា ឬតាមរយៈការផ្តល់សិទ្ធិជូនបុគ្គលឯកជនលើការធ្វើអាជីវកម្មលើទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ឬលើសេវា សាធារណៈដែលពុំមែនជាសេវាអធិបតេយ្យរបស់រដ្ឋ។ សម្បទានសេវាសាធារណៈ ចែកចេញជាសម្បទានហេដ្ឋារចនា សម្ព័ន្ធនិងសម្បទានគ្រប់គ្រងសេវាសាធារណៈ។

សន្តតិកម្ម សំដៅដល់ការផ្ទេរសិទ្ធិនិងករណីយកិច្ចរបស់មតកជនទៅឱ្យសន្តតិជនម្នាក់ឬច្រើននាក់តាមឆន្ទៈ ឬតាមច្បាប់។

សេវាសាធារណៈ សំដៅដល់បន្ទុកដែលដាក់លើដីមួយហោរដីបម្រើ ដែលតម្រូវជាកាតព្វកិច្ចឱ្យ កម្មសិទ្ធិករ ឬម្ចាស់សិទ្ធិប្រតិបត្តិតាមក្នុងគោលដៅបម្រើផលប្រយោជន៍សាធារណៈ ឬផ្តល់សេវាសាធារណៈ ឬដើម្បី ធានាដល់ការការពារ ឬអភិរក្សសម្បត្តិបេតិកភណ្ឌ តំបន់ការពារធម្មជាតិ ឬតំបន់អភិរក្សធនធានធម្មជាតិ ឬធានាដល់ ការការពារ ឬអភិរក្សទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋដទៃទៀត។

សេវាសាធារណៈដែលមានលក្ខណៈអចិន្ត្រៃយ៍ សំដៅដល់សេវាសាធារណៈ ដែលតម្រូវឱ្យ កម្មសិទ្ធិករឬម្ចាស់សិទ្ធិលះបង់នូវកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុរបស់ខ្លួនជូនរដ្ឋ មិនមានកាលកំណត់និងជាស្ថាពរដោយរដ្ឋ ត្រូវផ្តល់សំណងសមរម្យនិងយុត្តិធម៌ជូនកម្មសិទ្ធិករឬម្ចាស់សិទ្ធិ។

សេវាសាធារណៈដែលមានលក្ខណៈបណ្តោះអាសន្ន សំដៅដល់សេវាសាធារណៈ ដែលតម្រូវ ឱ្យកម្មសិទ្ធិករឬម្ចាស់សិទ្ធិលះបង់នូវកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុរបស់ខ្លួនជូនរដ្ឋក្នុងកាលកំណត់ណាមួយរហូតដល់ សេវាសាធារណៈត្រូវបានបញ្ចប់ ទើបកម្មសិទ្ធិករឬម្ចាស់សិទ្ធិទទួលបានសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុរបស់ខ្លួនវិញ។

ស្ថានតំណាង សំដៅដល់ស្ថានឯកអគ្គរាជទូតនិងស្ថានបេសកកម្មអចិន្ត្រៃយ៍ប្រចាំអង្គការតំបន់ និងអង្គការ អន្តរជាតិ ស្ថានអគ្គកុងស៊ុល ស្ថានកុងស៊ុល និងស្ថានកុងស៊ុលកិត្តិយស។

56

អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ សំដៅដល់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលជាសេនាធិការឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ព្រមទាំងគ្រប់គ្រង តាមដាន និងត្រួតពិនិត្យលើការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។

អាជ្ញាធរកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ សំដៅដល់ក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គភាពសាធារណៈប្រហាក់ប្រហែល រដ្ឋបាល ថ្នាក់ក្រោមជាតិនិងនីតិបុគ្គលសាធារណៈដទៃទៀត ដែលកាន់កាប់និងប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ។

អចលនទ្រព្យរបស់រដ្ឋ សំដៅដល់អចលនវត្ថុពីកំណើត អចលនវត្ថុពីកំព្វវាសនា និងអចលនវត្ថុតាមការ កំណត់របស់ច្បាប់។

អ្នករាជការសាធារណៈ សំដៅដល់៖

ក. បុគ្គលដែលបម្រើការងារនៅក្នុងស្ថាប័ននីតិបញ្ញត្តិ ស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិ ឬស្ថាប័នតុលាការ ដែលត្រូវ បានតែងតាំងដោយលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តទោះជាអចិន្ត្រៃយ៍ឬជាបណ្តោះអាសន្នក្តី ទោះជាបានឬមិនបានទទួល ប្រាក់ឈ្នួលក្តី ដោយមិនគិតពីឋានៈអាយុរបស់បុគ្គលនោះឡើយ។

ខ. បុគ្គលឯទៀតដែលធ្វើការក្នុងមុខងារសាធារណៈ រួមទាំងទីភ្នាក់ងារសាធារណៈឬសហគ្រាសសាធារណៈ ក្រោមការស្នើសុំសាធារណៈដទៃទៀត ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

អនុប្បយោគ សំដៅដល់ការផ្លាស់ប្តូរប្រភេទទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋមកជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ។
អធិប្បយោគ សំដៅដល់ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឡើងវិញនូវទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ មកជាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ។

អច្ឆ័យទាន សំដៅដល់ប្រទានកម្មដែលម្ចាស់បណ្តាំធ្វើទៅឱ្យមនុស្សម្នាក់ឬច្រើននាក់នូវទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួនតាមរយៈមតកសាសន៍។

អនុប្បទាន សំដៅដល់ការផ្ទេរសិទ្ធិឬទ្រព្យសម្បត្តិរបស់បុគ្គលណាម្នាក់ដែលជាអនុប្បទាយីទៅឱ្យបុគ្គលម្នាក់ទៀតដែលជាអនុប្បទានិក។

អស្សាមិករណ៍ សំដៅដល់ការដកហូតកម្មសិទ្ធិលើអចលនវត្ថុឬសិទ្ធិប្រក្សក្ស លើអចលនវត្ថុរបស់រូបវន្តបុគ្គលនីតិបុគ្គលឯកជន និងនីតិបុគ្គលសាធារណៈ រួមមានដី សំណង់ និងដំណាំដាំដុះសម្រាប់បម្រើការស្ថាបនា ស្ដារ និងពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តសាធារណៈ ដែលបម្រើប្រយោជន៍សាធារណៈនិងផលប្រយោជន៍ជាតិ ព្រមទាំងផ្តល់នូវសំណងជាមុន ដោយសមរម្យនិងយុត្តិធម៌។

